

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE / 5	
INTRODUCERE / 15	
I. ODISEEA PATERNITĂȚII CORPUSULUI MACARIAN / 22	
I.1. <i>Scurtă incursiune în istoria cercetării</i> / 22	
I.2. <i>Datarea și localizarea autorului</i> / 28	
I.3. <i>Perspectiva manuscrisă</i> / 30	
I.4. <i>Amprenta culturii siriene</i> / 33	
II. MACARIE ȘI CONTEXTUL LUI ISTORIC/ 36	
II.1. <i>Monahismul capadocian</i> / 36	
II.1.1 <i>Eustatie de Sevasta și asceții eustatieni</i> / 36	
II.1.2. <i>Vasile cel Mare și Macarie</i> / 39	
II.1.3. <i>Grigorie de Nyssa și Macarie</i> / 43	
II.2. <i>Mesalianismul</i> / 49	
II.2.1. <i>Istoria mișcării</i> / 49	
II.2.2. <i>Doctrina mișcării. Listele antimesaliene</i> / 57	
II.2.3. <i>Macarie și mesalianismul</i> / 62	
II.2.4. <i>Liber Graduum</i> / 67	
II.3. <i>Sursele gândirii lui Macarie</i> / 73	
II.3.1. <i>Sfintele Scripturi și tradiția iudeo-creștină</i> / 73	
II.3.2. <i>Tradiția siriacă</i> / 75	
II.3.3. <i>Elemente de filosofie</i> / 79	
III. RECEPTAREA EXPERIENȚEI SPIRITUALE ÎN GÂNDIREA RĂSĂRITEANĂ / 84	
III.1. <i>Vocabularul experienței. Aspecte semantice</i> / 84	
III.2. <i>Caracteristicile experienței spirituale</i> / 85	
III.3. <i>Teologie și experiență</i> / 88	
III.4. <i>Derapajele experienței spirituale: intelectualism, psihologism, pietism</i> / 90	

IV. SPECIFICUL EXPERIENȚEI LA MACARIE / 96	
IV.1. <i>Câteva particularități</i> / 96	
IV.2. <i>Limbajul experienței</i> / 98	
IV.2.1. <i>Plērophoríá</i> / 98	
IV.2.2. <i>Aísthesis</i> / 99	
IV.2.3. <i>Peíra</i> / 100	
IV.3. <i>Particularitățile experienței spirituale</i> / 101	
IV.3.1. <i>Raritatea și posibilitatea experienței</i> / 102	
IV.3.2. <i>Alternanță și pedagogie</i> / 103	
IV.3.3. <i>Experiență și cunoaștere</i> / 105	
IV.3.4. <i>Caracterul progresiv al experienței</i> / 106	
IV.3.5. <i>Experiență și predicare</i> / 108	
V. „LOCUL” EXPERIENȚEI SAU AL SĂLĂȘLUIRII DUMNEZEIEȘTI / 111	
V.1. <i>Scurtă incursiune în antropologie</i> / 111	
V.1.1. <i>Crearea omului</i> / 111	
V.1.2. <i>Constituția sufletului</i> / 115	
V.1.3. <i>Trupul: haină a sufletului și templu al lui Dumnezeu</i> / 118	
V.2. <i>Dinamica și sensul vieții lăuntrice</i> / 120	
V.2.1. <i>Interioritatea ca topos al harului</i> / 120	
V.2.2. <i>Mintea</i> / 123	
V.2.3. <i>„Mistica intelectualistă” vs „spiritualitatea sentimentului” sau despre Evagrie și Macarie</i> / 125	
V.2.4. <i>Simțurile duhovnicești</i> / 129	
VI. SPIRITUALITATEA INIMII ÎN CORPUSUL MACARIAN / 135	
VI.1. <i>Introducere</i> / 135	
VI.2. <i>Inima în Sfânta Scriptură</i> / 136	
VI.3. <i>Semnificația inimii în spiritualitatea Răsăriteană</i> / 139	
VI.4. <i>Inima în Corpusul macarian</i> / 146	
VI.5. <i>Ambivalența inimii în Omiliile macariene</i> / 147	
VI.5.1. <i>Inima – sălașul răului</i> / 147	
VI.5.2. <i>Inima – arena luptei duhovnicești</i> / 150	
VI.5.3. <i>Inima – templu al lui Dumnezeu și topos al Slavei</i> / 152	

VII. EXPERIENȚA RĂULUI LA MACARIE / 155

VII.1. Realitatea răului / 155

VII.2. Originea răului / 156

VII.3. Natura răului / 158

VII.4. Căderea lui Adam / 160

VII.5. Consecințele căderii / 162

VII.5.1. În relația cu Dumnezeu / 162

VII.5.2. Asupra urmașilor / 162

VII.5.3. Asupra naturii înconjurătoare / 163

VII.5.4. Asupra firii umane / 164

VII.6. Adâncimea răului interior și efectele lui / 167

VIII. ÎNTRUPAREA DOMNULUI – TEMEI

AL EXPERIENȚEI SPIRITUALE PLENARE / 170

VIII.1. Hristos, Izbăvitorul de moarte și de păcat / 170

VIII.2. Experiența Vechiului Testament

și perspectiva Întrupării / 171

VIII.3. Hristologia macariană și notele ei definitorii / 175

VIII.4. Întruparea lui Hristos și metamorfoza creștinilor / 183

IX. DIMENSIUNEA ECLESIALĂ A EXPERIENȚEI / 192

IX.1. Ipostaze ale Bisericii / 192

IX.2. Liturghia interioară / 198

IX.3. Botezul / 204

IX.4. Condiția postbaptismală / 211

IX.4.1. Coexistența harului și a păcatului în suflet / 211

IX.4.2. Critica lui Diadoh / 218

IX.5. Euharistia / 224

X. ASCETICA MACARIANĂ / 229

X.1. Aspecte ale ascezei / 229

X.2. Caracterul dual al ascezei / 232

*X.2.1. Asceza exterioară – o modalitate de a experia
moartea în Hristos / 232*

X.2.2. Războiul nevăzut / 236

X.2.3. Sensul și mecanismele ispitei / 238

<i>X.2.4. Două înțelesuri greșite ale ascezei /</i>	<i>240</i>
<i>X.3. Rugăciunea /</i>	<i>242</i>
<i>X.3.1. La mesalieni /</i>	<i>243</i>
<i>X.3.2. La Macarie /</i>	<i>246</i>
<i>X.4. Apătheia /</i>	<i>252</i>
<i>X.4.1. La mesalieni /</i>	<i>253</i>
<i>X.4.2. La Macarie /</i>	<i>255</i>
XI. MISTICA MACARIANĂ /	260
<i>XI.1. Introducere /</i>	<i>260</i>
<i>XI.2. Comuniunea cu Duhul lui Dumnezeu /</i>	<i>262</i>
<i>XI.3. Mistica nupțială /</i>	<i>266</i>
<i>XI.4. Experiența luminii /</i>	<i>269</i>
<i>XI.5. Visio Dei /</i>	<i>274</i>
XII. INFLUENȚA CORPUSULUI MACARIAN ASUPRA	
SPIRITUALITĂȚII RĂSĂRITENE /	280
<i>XII.1. Introducere /</i>	<i>280</i>
<i>XII.2. Dominantele spiritualității macariene /</i>	<i>282</i>
<i>XII.3. Receptarea Corpusului macarian în literatura greacă /</i>	<i>285</i>
<i>XII.3.1. Considerații generale /</i>	<i>285</i>
<i>XII.3.2. Calinic Sirianul /</i>	<i>288</i>
<i>XII.3.3. Diadoh al Foticeei /</i>	<i>290</i>
<i>XII.3.4. Isaia Pustnicul /</i>	<i>295</i>
<i>XII.3.5. Simeon Noul Teolog /</i>	<i>297</i>
<i>XII.3.6. Grigorie Sinaitul /</i>	<i>302</i>
<i>XII.3.7. Grigorie Palama /</i>	<i>305</i>
<i>XII.4. Influența lui Macarie asupra autorilor sirieni /</i>	<i>309</i>
<i>XII.4.1. Considerații generale /</i>	<i>309</i>
<i>XII.4.2. Iosif Hazzaya /</i>	<i>313</i>
<i>XII.4.3. Ioan de Dalyatha /</i>	<i>317</i>
<i>XII.4.4. Concluzii /</i>	<i>319</i>
CONCLUZII /	320
BIBLIOGRAFIE /	327